ДОВІДКА
про результати додаткового публічного громадського обговорення
проєкту професійного стандарту
Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок

м. Київ дата 29.10.2026

Суб'єкт перевірки Національне агентство кваліфікацій

Розробником Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» відповідно до Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373 (далі – Порядок), завершено процес додаткового публічного громадського обговорення проєкту Професійного стандарту «Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок».

Позиція проєкту професійного стандарту	Пропозиція		Враховано/не враховано/знято в процесі обговорення	Обґрунтування причин неврахування
	Текст з поясненням	Назва суб'єкта подання		
Розділ 2, п. 4 — код професії.	Окремо зазначити код виду занять за ISCO та код професії за Класифікатором професій України; якщо прямий відповідник відсутній, прямо це вказати.	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	не враховано	Оновлена структура професійного стандарту не передбачає зазначення коду професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій». У зв'язку з цим внесення запропонованих уточнень щодо окремого зазначення коду професії за ДК 003:2010 є

				недоцільним.
Розділ 3 — мінімальний рівень освіти.	У всьому пункті уніфікувати назви рівнів освіти відповідно до чинної термінології, зокрема «базова середня освіта» та «профільна середня освіта».	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	враховано	
Розділи 5–6 — підтвердження наявної кваліфікації та періодичність.	«Підтвердження професійної кваліфікації проводиться не рідше ніж раз на п’ять років у визначеному порядку, за встановленими критеріями та з оформленням відповідного документа. Таке підтвердження не замінює обов’язкових перевірок знань з охорони праці, електробезпеки та безпечної експлуатації обладнання».	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	враховано	
Розділ 5 — незавершена редакційна примітка.	Вилучити примітку «(можливо треба додати)» та завершити формулювання вимоги щодо періодичного навчання і перевірки знань з охорони праці, електробезпеки й безпечної експлуатації обладнання.	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	враховано	
Розділи 5–6 — кваліфікація «Старший оператор».	Визначити рівень НРК (за наявності підстав), додаткові трудові функції та результати навчання, які відрізняють кваліфікацію «Старший оператор з обслуговування та експлуатації	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки	не враховано	«Старший оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок» у межах цього

	когенераційних установок» від кваліфікації оператора.	Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора		професійного стандарту не визначається як окрема професійна кваліфікація, що підлягає самостійному присвоєнню та підтвердженню, а розглядається як результат підвищення вже здобутої професійної кваліфікації «Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок». Відповідні вимоги до професійного розвитку та підвищення кваліфікації передбачено у розділах 5–6 професійного стандарту. У зв’язку з цим окреме визначення рівня Національної рамки кваліфікацій, додаткових трудових функцій і результатів навчання для старшого оператора в межах цього професійного стандарту не передбачається.
Розділ 8, трудова функція Б1 — підготовка до пуску	«Перед пуском перевіряти готовність вентиляції, систем газового контролю, блокувань, захистів і аварійного	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної	не враховано	Ввідповідні вимоги вже передбачено у професійному стандарті,

КГУ.	відключення відповідно до інструкції виробника та затвердженого алгоритму. За виявлення небезпечних відхилень пуск не виконувати й повідомити відповідальну особу».	інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора		зокрема в результаті навчання Б1.З1 «Порядок підготовки обладнання до пуску», Б1.З2. Вимоги щодо підготовки до пуску, пуску, безпечної експлуатації та зупинки основного і допоміжного устаткування КГУ відповідно до НПАОП 40.1-1.21-98, НПАОП 0.00-1.76-15, НПАОП 0.00-1.81-18 Б1.З3. Технологічні карти з безпечного виконання робіт. Зазначений результат навчання охоплює знання щодо підготовки обладнання когенераційної установки до пуску відповідно до експлуатаційної документації та інструкцій виробника, включаючи перевірку готовності відповідних систем і засобів безпеки. У зв’язку з цим додаткова деталізація окремих передпускових перевірок у тексті професійного стандарту є недоцільною,

				оскільки конкретний порядок їх виконання визначається експлуатаційною документацією та інструкціями виробника залежно від типу й технічних характеристик когенераційної установки.
Розділ 8, трудова функція Б4 — паралельний та «острівний» режими.	«Перехід між паралельним та автономним (острівним) режимами виконувати лише за умов, передбачених проєктом, інструкцією виробника та затвердженими алгоритмами керування, з урахуванням установленого порядку координації з диспетчером або відповідальною особою».	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	не враховано	Запропоноване формулювання має узагальнений характер і не містить чіткого визначення, до якого саме результату навчання (знань, умінь/навичок, комунікації або відповідальності й автономії) його пропонується віднести. Водночас порядок переходу між паралельним та автономним (острівним) режимами роботи когенераційної установки визначається експлуатаційною документацією, інструкціями виробника та затвердженими алгоритмами керування

				залежно від технічних характеристик обладнання й умов його експлуатації. У зв'язку з цим внесення запропонованого формулювання до професійного стандарту без конкретизації відповідного результату навчання є недоцільним.
Розділ 8, трудова функція Б5, результат Б5.У13 — аварійні повідомлення.	«Аналізувати аварійні повідомлення та виконувати передбачені інструкціями дії в межах повноважень оператора. Якщо усунення несправності потребує ремонту, зміни налаштувань захисту або втручання спеціалізованого персоналу, припинити відповідні дії та повідомити відповідальну особу».	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	враховано	
Розділ 8, трудові функції Г1–Г2 та Ж3.У4 — технічне обслуговування.	Розмежувати поточні операції, які оператор може виконувати самостійно, і роботи, для яких потрібні наряд-допуск, безпечне відключення обладнання або сервісний персонал. Узгодити згадки про заміну фільтрів та інших витратних матеріалів у функціях Г1 і Ж3.У4.	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	враховано	
Розділ 8, трудова функція Д2–Д5 — аварійна зупинка та відновлення роботи.	«Не відновлювати роботу КГУ після аварійної зупинки до встановлення й усунення причини події, оцінювання технічного стану обладнання та перевірки систем захисту.	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки	враховано	

	Відновлення роботи здійснювати після погодження у визначеному порядку з фіксацією результатів перевірки в оперативній документації».	Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора		
Розділ 8, трудові функції Ж1–Ж2 — екологічна безпека та контроль викидів.	«У разі перевищення встановлених показників викидів зафіксувати значення й час події, повідомити відповідальну особу та діяти за інструкцією. Не відключати й не обходити засоби контролю викидів самовільно».	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	не враховано	Відповідні вимоги вже передбачено у проєкті професійного стандарту, зокрема в положеннях Ж1.З5, Ж2.З4, Ж2.У5 та Ж2.К1–К2, які охоплюють контроль рівня викидів, дотримання екологічних норм та інформування відповідальних осіб про виявлені порушення.
Розділ 8 — коди результатів навчання та редакційне оформлення таблиць, зокрема функції А і Б1.	Перевірити унікальність кодів результатів навчання та їх відповідність трудовим функціям. Зокрема, для повторно наведеного в блоці Б1 коду «А1.В4» установити правильний код або усунути дублювання. Провести наскрізну редакційну перевірку позначень і термінів.	Ігор Прокопович – д.т.н., проф. директор інституту медичної інженерії Одеської політехніки Олександр Шпинковський – к.т.н., доц., заступник директора	не враховано	Під час розроблення професійних стандартів застосовується підхід, за яким однакові результати навчання, що стосуються різних професійних компетентностей, можуть зазначатися повторно зі збереженням їхнього початкового коду без присвоєння нового позначення. Зокрема, повторне використання коду А1.В4 у межах компетентності Б1 не є помилкою, оскільки відповідний

				результат навчання є спільним для зазначених компетентностей. Присвоєння нового коду призвело б до штучного дублювання однакових результатів навчання. Таким чином, зміна коду або вилучення повторно наведеного результату навчання є недоцільними.
	Залишається не зовсім зрозумілим питання з приводу кількості професійних кваліфікацій, які можуть перевірятися за даним професійним стандартом. Даний стандарт передбачає дві професійні кваліфікації: 1. Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок та 2. Старший оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок? Якщо дві, тоді не врегульовано таблицею "Опис трудових функцій", які саме компетенції та результати навчання відповідають якій професійній кваліфікації. Очевидно, що компетенції та результати навчання в цих двох категорій будуть відрізнятися.	Олена Шевченко, старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського	не враховано	«Старший оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок» у межах цього професійного стандарту не визначається як окрема професійна кваліфікація, що підлягає самостійному присвоєнню та підтвердженню, а розглядається як результат підвищення вже здобутої професійної кваліфікації «Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок». Відповідні вимоги до професійного розвитку та

				підвищення кваліфікації передбачено у розділах 5–6 професійного стандарту. У зв’язку з цим окреме визначення рівня Національної рамки кваліфікацій, додаткових трудових функцій і результатів навчання для старшого оператора в межах цього професійного стандарту не передбачається.
На стор.12 наводиться перелік "Засоби зв’язку та комунікації"	Серед них в переліку, зокрема "- прилади для вимірювання енергетичних, геометричних параметрів, параметрів мікроклімату та навколишнього середовища; - газоаналізатор; - сигналізація загазованості (СЗ), системи захисту від перенавантаження та вибуху - засоби фотофіксації; - витратомір та прилади вимірювання швидкості потоків; - струмовимірювальні кліщі-ватметр; - реєстратор параметрів електричної мережі; - пірометр; - тепловізор (рекомендовано);" Усі ці прилади починаючи з газоаналізатора підпадають під категорію: прилади для вимірювання	Олена Шевченко, старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського	враховано	

	енергетичних, геометричних параметрів, параметрів мікроклімату та навколишнього середовища. Для чого тоді їх перелічувати в однорівневому списку? Їх або видалити, або перелічити в дужках "прилади для вимірювання енергетичних, геометричних параметрів, параметрів мікроклімату та навколишнього середовища (зокрема: газоаналізатор; сигналізація загазованості (СЗ), системи захисту від перенавантаження та вибуху; засоби фотофіксації; витратомір та прилади вимірювання швидкості потоків; струмовимірювальні кліщі-ватметр; реєстратор параметрів електричної мережі; пірометр; тепловізор (рекомендовано)". Аналогічні переліки є після кожної трудової функції.			
	"інформаційні системи – програмне забезпечення для здійснення оцінювання енергоефективності інженерних систем будівель (рекомендовано)" - інженерне обладнання будівель це внутрішньобудинкове обладнання, яке знаходиться поза межами системи генерації, в даному випадку КГУ. Тому, наявність/використання даного програмного забезпечення в перевірці знань оператора з обслуговування КГУ є недоцільним, бо не вимагає від	Олена Шевченко, старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського	враховано	

	нього цих знань.			
	Чи відповідає компетентність "Б3. Здатність синхронізувати генератор з електричною мережею та набір електричного навантаження згідно з графіком диспетчера (графіком навантаження КГУ)" та результати навчання, які їй відповідають рівню оператора з обслуговування КГУ. Можливо це рівень старшого оператора?	Олена Шевченко, старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського	не враховано	Синхронізація генератора з електричною мережею та набір електричного навантаження відповідно до графіка диспетчера належать до технологічних операцій, пов'язаних із забезпеченням нормального режиму роботи когенераційної установки, і входять до професійної діяльності оператора з її обслуговування та експлуатації. Виконання зазначених операцій здійснюється відповідно до експлуатаційної документації виробника, затверджених інструкцій та встановленого порядку оперативного керування, з урахуванням рівня підготовки та повноважень працівника.
	Аналогічні сумніви щодо компетентності "Б6. Здатність забезпечувати оптимальний режим експлуатації КГУ для досягнення її високої енергоефективності" та	Олена Шевченко, старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського	не враховано	Забезпечення оптимального режиму експлуатації когенераційної установки з метою досягнення високої

	результатів навчання. Це рівень працівника з вищим рівнем допуску. Оскільки наслідки такої діяльності не достатньо кваліфікованим персоналом можуть призвести до суттєвих наслідків. Можливо це рівень старшого оператора?			енергоефективності є складовою професійної діяльності оператора з обслуговування та експлуатації КГУ. Компетентність Б6 передбачає виконання технологічних операцій у межах посадових обов'язків і наданих повноважень працівника з дотриманням вимог експлуатаційної документації виробника, технологічних регламентів та встановлених режимів роботи обладнання. Забезпечення енергоефективної роботи КГУ не передбачає самовільної зміни технологічних параметрів або виходу за межі встановлених режимів експлуатації. Відповідальність за прийняття рішень щодо зміни режимів роботи визначається посадовими обов'язками та встановленим порядком

				оперативного керування.
	Трудова функція "Е. Енергетичний та технологічний аналіз ефективності роботи установки" також більше відповідає рівню компетенцій Старшого оператора.	Олена Шевченко, старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського	не враховано	Здійснення енергетичного та технологічного аналізу ефективності роботи когенераційної установки є складовою професійної діяльності оператора з її обслуговування та експлуатації. Трудова функція Е передбачає аналіз експлуатаційних показників, контроль ефективності використання енергетичних ресурсів та оцінювання режимів роботи КГУ в межах посадових обов’язків і наданих повноважень працівника. Виконання зазначених завдань необхідне для своєчасного виявлення відхилень від установлених режимів роботи та забезпечення ефективної експлуатації обладнання.
	Компетентність "Є4. Здатність	Олена Шевченко,	не враховано	Компетентність Є4

	навчати молодший персонал, проводити стажування та інструктажі". Яка професія вважається молодшою за Оператора з обслуговування КГУ? Можливо цією компетенцією має володіти Старший оператор?	старший викладач кафедри теплової та альтернативної енергетики КПІ ім. Ігоря Сікорського		передбачає здатність оператора з обслуговування та експлуатації когенераційних установок передавати професійні знання та практичні навички працівникам, які проходять підготовку, стажування або набувають досвіду роботи з відповідним обладнанням. Поняття «молодший персонал» у цьому контексті не означає наявності окремої професії нижчого кваліфікаційного рівня, а стосується працівників із меншим досвідом роботи або тих, які проходять професійну підготовку. Проведення стажування та інструктажів здійснюється в межах наданих працівнику повноважень і відповідно до встановленого на підприємстві порядку.

Пункт 2 «Загальні відомості про професійний стандарт» **3) рівень професійної кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій і Європейською рамкою кваліфікацій:** Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок, 4 рівень НРК.	4 рівень НРК/ 4 рівень ЄРК	Одинець Олександра Олександрівна, відділ супроводження рамок кваліфікацій проектного управління секретаріату Національного агентства кваліфікацій.	враховано	
Пункт 2 «Загальні відомості про професійний стандарт» **6) код професійної кваліфікації згідно з класифікацією європейських навичок, компетентностей, кваліфікацій та професій (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations — ESCO) (за наявності):** Не визначено.	Пропонуємо код ESCO: 3131.3 power production plant operator (оператор електростанції/операторка електростанції).	Одинець Олександра Олександрівна, відділ супроводження рамок кваліфікацій проектного управління секретаріату Національного агентства кваліфікацій.	враховано	
Пункт 4 «Підтвердження результату здобуття професійної кваліфікації» Здобуття професійної кваліфікації «Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних	Має бути чітка назва документа, що видає освітній заклад, в якому є запис щодо присвоєної професійної кваліфікації. Внести зміни.	Одинець Олександра Олександрівна, відділ супроводження рамок кваліфікацій проектного управління секретаріату	враховано	

установок» може підтверджуватися: документом про освіту із записом щодо отриманої професійної кваліфікації;		Національного агентства кваліфікацій.		
Пункт 4 «Підтвердження результату здобуття професійної кваліфікації» іншим документом, визначеним законодавством, який підтверджує здобуття професійної кваліфікації «Оператор з обслуговування та експлуатації когенераційних установок».	Має бути назва документа. Внести зміни.	Одинець Олександра Олександрівна, відділ супроводження рамок кваліфікацій проектного управління секретаріату Національного агентства кваліфікацій.	враховано	
Пункт 5 «Підвищення професійної кваліфікації» - без присвоєння наступного/вищого рівня професійної кваліфікації: Для вдосконалення (підтримки) професійної кваліфікації, у тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей: проходження курсів цільового призначення, тренінгів, стажування на іншому підприємстві відповідно до потреб виробництва/технологічного процесу. Для підтвердження наявної	Не відповідає структурі професійного стандарту. Вилучити.	Одинець Олександра Олександрівна, відділ супроводження рамок кваліфікацій проектного управління секретаріату Національного агентства кваліфікацій.	враховано	

професійної кваліфікації: згідно з вимогами законодавства та відповідно до потреб виробництва, не рідше ніж раз на 5 років. Періодичне навчання і перевірка знань з питань охорони праці, електробезпеки, безпечної експлуатації газового та іншого обладнання підвищеної небезпеки здійснюються у строки та порядку, визначені чинним законодавством. (можливо треба додати)				
Пункт 6 «Підвищення професійної кваліфікації може підтверджуватися» документом про освіту із записом щодо отриманої професійної кваліфікації;	Має бути чітка назва документа, що видає освітній заклад, в якому є запис щодо присвоєної професійної кваліфікації. Внести зміни.	Одинець Олександра Олександрівна, відділ супроводження рамок кваліфікацій проектного управління секретаріату Національного агентства кваліфікацій.	враховано	

Відповідно до п. 21 Порядку розробник направляє Довідку про результати додаткового публічного громадського обговорення проєкту Професійного стандарту.